

PRESSITEADE nr 68/26

Luxembourg, 7. mai 2026

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-747/22 | INPS (Sotsiaalabi ja juurdepääs tööturule – kaudne diskrimineerimine)

Sotsiaaltoetuste saamine ja juurdepääs tööturule: tingimus, et riigis peab olema elatud kümme aastat, kujutab endast rahvusvahelise kaitse saajate kaudset diskrimineerimist

Itaalias täiendava kaitse saanud välismaalasele lõpetati „kodanikupalga“ (kutsealase integreerimisega kombineeritud sotsiaaltoetused) maksmine, kui pärast halduskontrolli selgus, et ta ei vasta Itaalia õiguses ette nähtud tingimusele, et ta peab olema elanud Itaalia territooriumil vähemalt kümme aastat. Ta vaidlustas selle otsuse Itaalia kohtus, kes pöördus Euroopa Kohtu poole, paludes viimasel kindlaks teha, kas see tingimus kujutab endast välisriigi kodanike kaudset diskrimineerimist.

Euroopa Kohus otsustas, et kodanikupalga maksmise suhtes kehtib rahvusvahelise kaitse saajate ja liikmesriigi kodanike võrdse kohtlemise põhimõte nii seoses tööturule juurdepääsu kui ka õigusega minimaalsele sissetulekule. Kuigi seda tingimust kohaldatakse kõigi kodanike suhtes ühtemoodi, mõjutab see peamiselt välismaalasi. Sellist erinevat kohtlemist ei põhjenda asjaolu, et kodanikupalga maksimisega kaasneb suur haldus- ja finantskoormus, nagu leiab Itaalia valitsus. Seega on tegemist kaudse diskrimineerimisega, mis on liidu õigusega keelatud.

Täiendava kaitse saaja, kes elab seaduslikult Itaalias alates 2011. aastast, sai „kodanikupalga“, mis on kutsealase integreerimise ja sotsiaalse kaasatusega kombineeritud sotsiaaltoetus. Toetust anti tingimusel, et Itaalia territooriumil on elatud vähemalt kümme aastat, millest viimased kaks aastat katkematult.

Kontrolli tulemusel tuvastas riiklik sotsiaalkindlustusamet (INPS), et see tingimus ei ole täidetud. Seetõttu lõpetas ta kõnealusele isikule toetuse maksmise ja nõudis alusetult saadud summade tagasimaksmist.

Isik vaidlustas selle otsuse Itaalia kohtus, väites, et kümme aastat riigis elamise tingimus kujutab endast kaudset diskrimineerimist, sest Itaalia kodanikel on seda lihtsam täita. INPS väitis omalt poolt, et kõnealune toetus ei ole mõeldud esmavajaduste rahuldamiseks, vaid kuulub tööhõive- ja integratsioonipoliitika alla, mistõttu on põhjendatud nõue, et peab olema tegelik seos Itaalia territooriumiga.

Liikmesriigi kohus, kes leidis, et see tingimus võib olla diskrimineeriv ja ebaproportsionaalne, pöördus Euroopa Kohtu poole, et kontrollida selle vastavust liidu õigusele.

Euroopa Kohus tõdes esiteks, et „**kodanikupalga**“ on ühtaegu nii tööturule juurdepääsu toetav meede, millele on kohaldatav rahvusvahelise kaitse saajate ja liikmesriigi kodanike võrdse kohtlemise põhimõte¹, kui ka minimaalse sissetulekuna antav sotsiaalabi põhitoetus, mida see põhimõte samuti hõlmab².

Teiseks **mõjutab kümme aastat riigis elamise tingimus**, isegi kui seda kohaldatakse liikmesriigi kodanikele ja rahvusvahelise kaitse saajatele ühtemoodi, **peamiselt mittekodanikke ja kujutab endast nende kaudset diskrimineerimist**, mis on üldjuhul keelatud.

Kolmandaks leidis Euroopa Kohus, et **see tingimus ei ole objektiivselt põhjendatud** asjaoluga, et „kodanikupalga“ maksimisega kaasneb Itaalia valitsuse hinnangul suur haldus- ja finantskoormus, mis õigustaks selle andmist üksnes

isikutele, kes on riigi ühiskonda hästi integreerunud.

Euroopa Kohus märkis sellega seoses, et isikule sotsiaaltoetuste maksmine toob asutusele kaasa samasugused kulud, olenemata sellest, kas isik on rahvusvahelise kaitse saaja või asjaomase liikmesriigi kodanik.

Lisaks annab liidu õigus tööturule juurdepääsu toetavate meetmete ja sotsiaalabi põhitoetuste – nagu „kodanikupalk“ – puhul rahvusvahelise kaitse saajatele õiguse võrdsele kohtlemisele, ilma et liikmesriikidel oleks lubatud ette näha täiendavaid tingimusi või piiranguid lisaks neile, mille on ette näinud liidu seadusandja. Liidu õiguses ei ole liikmesriigi territooriumil viibimise kestust sätestatud kriteeriumina kõnealuste toetuste andmiseks rahvusvahelise kaitse saajatele.

Lisaks kõigele on nende toetuste andmiseks kehtestatud tingimus, et isik peab olema elanud asjaomases liikmesriigis kümme aastat, vastuolus liidu õiguse eesmärgiga tagada minimaalsed hüved rahvusvahelise kaitse saajatele, kelle staatus ei ole olemuselt püsiv ja seda võidakse tühistada, mis võib olenevalt asjaoludest viia asjaomase isiku tagasisaatmiseni tema päritoluriiki.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teiste liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [teviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Stefaan van der Jeught ☎ (+352) 4303 3127

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)“ kaudu ☎ (+32) 2 2964106

Hoiame ühendust!

¹ Nagu tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta [direktiivi 2011/95/EL](#), mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule, artiklist 26.

² Nagu on märgitud direktiivi 2011/95 artiklis 29.